ՔԱՌԱՍՈՒՆՀԻՆԳԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ — ԻԶՄԻՐ ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 10 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1884 — ԹԻՒ 1623

ԱՐՇԱԼՈՅՍ ԱՐԱՐԱՏԵԱՆ

ՀԱՏԸ 4 ՄԻԹԱԼԻՔ — ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ ԵՒ ՇԱԲԱԹ ՕՐԵՐԸ — ՀԱՏԸ 4 ՄԻԹԱԼԻՔ

Յ. Գ. ՍՎԱՃԵԱՆ
Համարատու—Տնօրէն

ՏԱՐԵԿԱՆ ԿԱՆԽԻԿ		
ԻԶՄԻՐ	Օսմ. ոսկի	1
ՊՈԼԻՍ	Մէճիտիյէ	6
ՕՏԱՐ ԵՐԿԻՐ	Ֆրանք	25

ԾԱՆՈՒՑԱԳԻՆ		
3	ղրուշ տողը	ՄԷԿ ԱՆԳԱՄ
2	ղրուշ	ԵՐԿՈՒ ԱՆԳԱՄ
60	փարա	ԵՐԵՔ ԱՆԳԱՄ

Ղ. Գ. ՊԱԼԹԱԶԱՐԵԱՆ
Հիմնադիր

Ա. Կ. ԱՂԱՃԱՐԵԱՆ, Կը տնօրինէ բաժանորդագրութեան եւ ծանուցման վերաբերեալ բոլոր գործերը։ Շիշէճիլէր ճատտէսի Չինկըրլըրա Թէքիասէ

Ով եւ է գրութիւն, յօդուած կամ նամակ, որ ուղղակի ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԵԱՆ կը վերաբերի, տնօրէնին կը ղրկուի։ Նէվի խան Թիւ 17

ԻԶՄԻՐ, ՉՈՐԵՔ. 10/22 ՀՈԿՏ. 1884

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

«Մէմորիալ Տիփլոմաթիք» կը հաստատէ թէ, քանի մ'ատենէ ի վեր բրիտանական արքունեաց և կառավարութեան միջեւ հաղորդակցութիւններ կը փոխանակուին օտար վեհապետաց տէսակցութեան խնդրոյն վրայ։ Պիքոնսֆիլտ (?) թագուհին առանց անհանգստութեան չկրնար տեսնել օտար միապետներու գումարումն ու տեսակցութիւնները՝ որք զեւրոպան զբաղեցնող խնդիրներու լուծման համար տեղի կ'ունենան, տեսակցութիւնք՝ որոց մասնակցած չեն Մեծին Բրիտանիոյ վեհապետուհին կամ իր որդին գահաժառանգ իշխանք, և որոց մէջ եւրոպական հաւասարակշռութիւնն յաճախ վրճարանուած է, և ծանրակշիռ որոշումներ՝ որք ազդեցիկ բոլոր մասանց վրայ անգլիական քաղաքականութիւնք կ'ընդգրկեն՝ կը տրուին առանց թագուհի—կայսրուհւոյն ներկայութեան։ Արդ, խնդիր է այժմ թէ, արդեօք պիտի պատշաճի սահմանադրապէս ազատութիւն մը տալ Կալլէսի պայինքն Անգլիոյ գահաժառանգ իշխանին, որպէս զի կարենայ ուրիշ վեհապետաց հետ մասնակցիլ, երբ անոնք գումարին և խորհրդակցին իրենց մէջ՝ իրենց նախարարապետաց աջակցութեամբ։ Արդ, այս մասին որոշում մը պիտի տրուի մօտերս։

* * *

Անգլիոյ մէջ ազատական կուսակցութիւնք մեծամեծ ցոյցեր կ'ընէ։ 20,000 հոգւոյ խուռն բազմութեան մը մէջ Հարթինկթոնի մարքիզը, Սըր Հարքուռ, Պ. Մընտէլլա և այլն ատենախօսութիւններ ըրին ամսոյս 10ին։ Առաջին ատենախօսը խստիւ քննադատեց Սալիզպըրի մարքիզին և լորտ Չըրչիլի կարծիքներն ի մասին ընտրական օրինաց ծրագրոյ բարեփոխման։ Ուրիշ գումարման մը մէջ ևս Պ. Ֆոսթէր ծրագրոյ բարենորոգման նպաստաւոր խօսեցաւ և դէմ խօսեցաւ Սալիզպըրի մարքիզին կացութեանը։ Գումարումք՝ կառավարութեան համար վստահութիւն արտայայտող, լորտերու Խորհրդարանի կացութիւնը դատապարտող և այդ Խորհրդարանի բարենորոգութիւնը պահանջող որոշումներ ընդունեց։

* * *

Հավասի գործակալութիւնք Մատրիտէն հեռագիր մը կը հրատարակէ թէ, Սպանիա ևս հրաւէր ընդունած է ներկայացուցիչ ղրկել, Պէրլինի մէջ արեւմտեան Ափրիկէի գործերն ուսումնասիրելու համար գումարելիք ժողովոյ մէջ։ Սպանիական թերթ մը կըսէ թէ Սպանիա և Փորթուկալ ընդունած են ժողովոյ գումարման առաջարկութիւնք։

* * *

Պէրլինէն կը ծանուցանեն թէ Պ. Սէմանի, որ մօտերս Ալմանիա պիտի երթայ, նախ Տրէզտէ պիտի հանդիպի։ Հաւանական կը կարծուի թէ Ափրիկեան այս հաշտարար ճանբորդը հրաւիրուած է միջազգային այդ ժողովոյ մասնակցելու համար, թէպէտև իր ճանբորդութիւնք Քոնկոյի նոր տէրութեան մասին կազմած բանակցութեանց համար է։

Կը հաւաստեն նաև թէ Պ. Կլատսթօն նամակ մը գրած է, որ պիտի հրատարակուի Տէյլի-Թէլէկրաֆ մէջ։ Նամակն այն կարծիքը կարտայայտէ թէ Ալմանիոյ արդրցական քաղաքականութիւնն երբէք որևէ կերպով թշնամական չէ առ Անգլիա։ Այս կարծիքին, բառնորա մասնակից են Անգլիացւոց մեծ մասը։

* * *

Հեռագիրն ամսոյս 14 Թուականաւ խմացուց Ճանկայինէն թէ, ծովակալ Քուռպէի հրամանատարութեան ներքև գտնուող դաշղիական զօրագունդերն ամսոյս 8ին Թամսիւի մօտ ցամաք ելան։ Թշնամին դիմադրել ուզելով անոնց ցամաք ելնելուն, ճակատամարտ մը տեղի ունեցաւ որ չորս ժամէն աւելի տեւեց, Ֆրանսացիք յաղթող հանդիսացան, Թամսիւի մօտն, ուր քաղաքին դռները պաշարեցին։

Չինաց կառավարութիւնը Մէմորանտում մը ղրկած էր Բէքինի օտար դեսպանաց։ Այդ վերջնագրոյ մէջ կամբաստանէ զՖրանսիացիս թէ մերժեցին Միացեալ Նահանգաց իրաւարարութիւնը թէ պատասխանատու են Պատ—Լէի պատահարին և թէ Թիէն Ցինի դաշնադրութիւնը բռնաբարեցին ամփոփելով Աննամի թագաւորն ի Փէքին ղրկել Երկնից Որդւոյն կնիքը։ Կը յաւելու թէ Ֆրանսային անկողմնակալ դատաւորին մը վճռոյն հպատակիլ չուզելն ապացոյց մ'է իր անիրաւութեանց, վասնզի Չինական կառավարութեան կարծիքն այն է թէ Ֆրանսա պիտի դատապարտուէր, և եթէ տուգանքի պարտաւորութիւն մը կար՝ աւելի Ֆրանսան պիտի վճարէր Չինաստանի և ոչ թէ հակառակը։

Վերջնագիրն յետոյ կ'առաջարկէ թէ, Ֆրանսա մեծ նաւատորմիղ մը ղրկեց Չինաստանի ջուրերուն վրայ, թէ՝ զինուորական այնպիսի գործողութիւններ կ'ընէ՝ որոց իշխանն իրաւամբ կրնայ իբր պատերազմներ նկատել, թէ՝ Քէլունկը գրաւուած է և տեղւոյն իշխանութիւնք կը տեղեկագրեն որ Չինաստան չըպիտի կրնայ Քէլունկը վերստանալ մինչև որ 80 միլիոն ֆրանք չվճարէ։ Միով բանիւ, կ'եզրակացունէ թէ, Ֆրանսա աւելի քան Չինաստան բռնաբարած է դաշնադրութիւնները և արուած խոստումներ։

* * *

Ինչպէս աւելի վերն ըսինք թէ Պէրլինի մէջ նոր Քօնֆէրանս մը պիտի գումարի, Ալեմանիոյ տէրութեան նախաձեռնութեամբ, արեւմտեան Ափրիկէի զանազան խնդրոց կարգադրութեան համար, սոյն միջազգային ժողովոյ առթիւ «Լը Թան» յօդուած մը հրատարակելով կըսէ թէ «Երեք կարգ հրաւէրներ պիտի ըլլան։ Առաջին կարգի հրաւիրեալք են այն տէրութիւնք՝ որք ուղղակի շահ ունին նոյնտեղ ունեցած իրենց երկիրներուն պատճառաւ։ Այդ տէրութիւններն են Ալմանիա, Ֆրանսա, Անգլիա, Փորթուկալ, Սպանիա, Պելճիքա, Հոլանտա և Միացեալ Նահանգք Ամերիկոյ։ Բոլոր այս տէրութիւնք արդէն հրաւէր ստացած են։

Երկրորդ կարգի տէրութիւնք են, առաջին կարգի հրաւէրին մէջ չգտնուող մեծ տէրութիւնք որք են Աւստրիա, Ռուսիա և Իտալիա։ Ասոնք աւելի յետոյ հրաւէր պիտի ստանան։

Երրորդ կարգի հրաւէր պիտի ստանան փոքր տէրութիւնք, ինչպէս են Սքանտինավեան տէրութիւնք։»

«Բէլ Մէլ Կազէթ» լրագիրն այս առթիւ հետեւեալ տողերը կը գրէ. — «Արեւմտեան Ափրիկէի գործոց վրայ միջազգային գումարման մը զրոյցներն, որք կ'ըհասնին առ մեզ ցամաքէն, կըրնան զմեզ բաւական անտարբեր թողուլ։ Եթէ Պիզմարք իշխանն հաճոյք կըզգայ Պէրլինի մէջ ժողով մը գումարելէ, առարկութիւն մը չունինք առ այդ, թէպէտև աւելի տրամաբանական էր որ այդ ժողովն ի Լոնտոն գումարուէր, քանի որ մենք, Անգլիացիքս, տասն անգամ աւելի նիւթական շահեր ունինք արեւմտեան Ափրիկէի մէջ՝ քան բոլոր միւս գումարող տէրութիւնք։ Գալով այդ ժողովոյ նպատակին, այսինքն Քոնկոյի և Ափրիկէի ուրիշ գետոց վրայ հաստատուելիք միջազգային հսկողութեան, այդ այն գաղափարն է՝ զոր մեր արտաքին գործոց Նախարարութիւնն ալ ունի, և մենք պիտի ղմայլէինք եթէ այդ նպատակին հասնիլ կարելի ըլլար, կ'ուզէ Պէրլինի մէջ ըլլայ կ'ուզէ այլուր, նոյն իսկ եթէ ժողովն աւելի հեռուն երթար, նոյն իսկ եթէ փորձէր սահմանաւորել անդրցամաքեան երկրի մը ստացումն արգարացնող պաշտօնական գրութիւններ, քանզի ասով աւելի Ֆրանսա և Ալմանիա անհանգիստ պիտի ըլլան քան Անգլիա։ Մենք պէտք չունինք ազմուկ հանելու, եթէ գրպանի թաշկինակի և գրօշակի ցիցի միջոցաւ երկիր գրաւելն ալ թուղթի վրայ պաշտօնապէս ընելու նման է։»

ՄԵՆԱՄԱՐՏՈՒԹԻՒՆ

ՌՕՇՖՕՐԻ ԵՒ ՖՈՒՌՆԻԷԻ

Ահաւասիկ անցեալ շաբթու Պ. Հանրի Ռօշֆորի և հրամանատար Ֆուռնիէի մէջ տեղի ունեցած մենամարտութեան տեղեկագրութիւնները.

Հրամանատար Ֆուռնիէ, կարծելով թշնամական ակնարկութիւններ տեսնել իր անձին համար, Էնթրանսիժան լրագրոյ մէջ Հ. Ռօշֆորի ստորագրութիւնը կրող յօդուածի մը մէջ, աղաչած է իր բարեկամներէն Թէլիքս Տիւփօնի և Վէյլի բացատրութիւններ խնդրել այս մասին Էնթրանսիժանի տնօրէնէն։

Ռօշֆոր մերժելով անձամբ բացատրութիւն տալ, յանձնարարած է Գամիլ Բէլլթան և Էրօ—Տըկորժ բանակցութեան մտնել Ֆուռնիէ հրամանատարին բարեկամաց հետ։ Այս պարոնայք կը համոզուին թէ, մենամարտութիւնն անխուսելի դարձած էր։

Ուստի օր որոշուեցաւ հոկտ. 10, կէսօրէն ետև ժամն 3 1/2ին մենամարտելու։ Զէնք ընտրուեցաւ թուրը։ Մենամարտութիւնք պիտի դադրէր երբ երկու հակառակորդներէն մին՝ մարմնը շարունակելու անկարելիութեան մէջ ինար։

Արդ, այս որոշման համեմատ մենամարտութիւնը տեղի կ'ունենայ որոշեալ օրը։ Առաջին շարժումէն սկսեալ մենամարտողք անձ ընդ անձին բռնուեցան և գրեթէ երկուքն ալ միանգամայն վիրաւորեցան, հրամանատարն աջ կողէն և Ռօշֆոր վիզէն։ Վկայք համաձայնութեամբ ճանչցին որ կռուոյն շարունակութիւնն անկարելի եղած էր։

Ռօշֆորի վէրքը թեթև է կ'ըսուի, մինչդեռ Ֆուռնիէ հրամանատարին վէրքը բաւական խոր ին է, առանց սակայն մահաբեր ըլլալու։

Կռիւը դադրելէն քանի մը վայրկեան ետև, հրամանատարին վկաներէն մին Ռօշֆորի կը մօտենայ և կ'ըսէ. — Տրամադրութիւն ունի՞ք Ֆուռնիէ հրամանատարին հետ հաշտուելու։

— Անշուշտ, կը պատասխանէ Ռօշֆոր, Ապա դէպի հրամանատարը կ'ուղղուի և ձեռքն երկարելով կ'ըսէ անոր.

— Հաւատացէք հրամանատար որ երբէք պատճառ մը չունիմ ձեր դէմ անձնական ատելութիւն մ'ունենալու, իմ ակնարկութիւն Պ. Ֆէրրիի պաշտօնեային էր։

Ապա երկու հակառակորդք իրարու ձեռք թօթուեցին։

Պ. Ժիւլ Ֆէրրի, հրամանատարին իր տունն երթալէ ետև՝ մարդ կըղրկէ վիճակին վրայ տեղեկութիւններ ստանալու համար։

Ահաւասիկ քանի մը պարբերութիւններ այն յօդուածին՝ որ տեղի տուաւ այս մենամարտութեան։

ՅՕՅԶԻ ԲԱՐԿՈՒԹԵԱՆ ՖՈՒՌՆԻԷ ՀՐԱՄԱՆԱՏԱՐԻ

...Մարդ ստիպուած է տեսնել որ բարկասիրտ Ֆուռնիէ հրամանատարին անձին մէջ՝ գրագիրն աւելի նախամեծար է դեսպանին։ Դրապէս և հաստատապէս կ'ամբաստանէ Փէչիլի փոխարքան թէ խարդախութիւն մը ըրած է։ Խնդրոյ նիւթ եղող թղթի կտորին բնագիրն եղծելով, բայց Ժիւլ Ֆէրրի ևս խարդախութիւն մ'ըրած է, բոլորովին քմահաճոյական դաշնադրութիւն մը՝ իբր կանոնաւոր և օրինաւոր ներկայելով Երեսփոխանական ժողովոյ։ Այնպէս որ ասիական խաբերային և եւրոպական խաբերային մէջէն մին ընտրելու միր կամաց կը վերաբերի։ Կը շնորհաւորենք զերենք։

Այժմ ներուի մեզ դիտել տալ — այնպիսի համարձակութեամբ մը՝ զոր ամէն մարդ ունի — թէ, եթէ Ֆուռնիէ հրամանատարը որևէ գրութիւն մ'ունէր գրելու, կըպարտաւորէր ոչ թէ Տէ—յի խմբագրին, այլ Լի Հոնկ Ճանկ խարդախին, որ իր և դաշղիական լիազօրին մէջ համաձայնեալ գրութիւն մը խարդախելով, այս վերջինին նկատմամբ անտանելի նախատինք մ'ըրաւ։»

ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆՔ

Միտիլլիի մութէսարրըֆ Ֆէհմի պէյ նոյն պաշտօնով Հալէպ կոչուած է։ Իրեն կըյաջորդէ ի Միտիլլի Հալէպի կառավարիչը։

—

Հինգշաբթի օրն հրատարակեցաւ Ցոնաց նորնտիր Պատրիարք Տ. Յովակիմ Դ-ի ընտրութիւնն հաստատող կայսերական հրովարտակն և Ֆէնէրի պատրիարքարանին հաղորդուեցաւ։

—

Օգոստափառ Սուլթանին ընծայեալ Կեդրոնական Ասիոյ հաղուագիւտ թռչնոց հաւաքածոյն Պոլիս բերուած է և Գավազի առջև քաղաքաց Թինոյի ենթարկուած, Էքսպրէս կ'ըսէ թէ այս հաւաքածոյն ո'չ թէ Ռուսիոյ կայսեր կողմէ ղրկուած է, այլ Օտեսացի երեւելիներէն միոյն կողմէ, որ պատուոյ նամակ խնդրած և ստացած է այդ հաղուագիւտ և չքնաղ թռչուններով զարդարել Եըլտըզի կայսերական պարտէզը։

—

Մաքսատան տնօրէնութիւնը ձեռնարկած է Թուրքիա ներմուծեալ և անոր արտահանուած ապրանաց մէկ վիճակագիրն հրատարակել այսուհետև կանոնաւորապէս։

—

Աւստրիական կառավարութիւնը ծանուցագիր մը ղրկած է Բ. Դրան՝ Թուրքիոյ, Սերպիոյ և Պուլկարիոյ երկաթուղեաց միացման մասին վերջնական դաշնադրութիւն գործադրութիւնը խնդրելով։ Բ. Դրան պատասխանը չգիտցուիր, բայց Ֆօռ կըսէ թէ այս կարևոր խնդրոյն լուծումը մօտալուտ չէ, վասնզի քաղաքական բարձրագոյն նկատումներ կը հարկադրեն վեհափառ կառավարութիւնը յամենալ։

—

Հեռագրական և թղթատարական վարչութիւնը կը ծանուցանէ թէ հեռագրական և թղթատարական կայարան մը հաստատուած է Պաղեստինոյ Նապլուս կոչուած վայրէն 60 հազարամետր հեռու Սալթա կոչուած տեղն։ Հեռագիրք կ'ընդունուին Թուրքերէն և Արաբերէն լեզուներով։ Սլաց և յանձնարարեալ նամակներ ալ կ'ընդունուին նոյն տեղի համար։

ՔՐՈՆԻԿՈՆ

ՆԿԱՐԱԳՐԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

—

ԻԶՄԻՐ ՔԱՂԱՔԸ

Ա. Հնգետասնամեայ շրջանի փոփոխութիւնք ։ — Բ. Նիւթական և բարոյական մեծամեծ յառաջդիմութիւնք ։ — Գ. Քարափունք ։ — Դ. Քարափանց բնակարանք և նորա դեղատեսիլ երևոյթք ։— Ե. Քարափանց վրայ բնակող հայ ընտանիքներ ։— Զ. Ցախըր և Ցօլհաննէս Սպարթալեան եղբարք ։— Է. Նսայեան և Պալթօղլեան եղբարք ։— Ը. Վերջաբանութիւն ։

—

Ա

ՀՆԳԵՏԱՍՆԱՄԵԱՅ ՇՐՋԱՆ

Քանի որ լրագրութիւնք անսակ մ'ալ պատմագրութիւն է, որ ներկայ անցքերն ու եղելութիւնները կարձանագրէ, և քանի որ պատմագրութիւնն ունի զանազան ճիւղեր՝ որոց մէջ գլխաւոր տեղ մը կը բռնէ իրեն կամ խրողութեան նկարագրական տեսութիւնք, ուստի կարծենք թէ ընթերցողաց, մանաւանդ հեռաբնակ ընթերցողաց ծառայութիւն մ'բրած կըլլանք, նկարագրական ընդարձակ տեսութիւն մ'ընելով՝ Իզմիր քաղքի գրեթէ հնգետասնամեայ շրջանի մը մէջ կրած նիւթական և բարոյական մեծամեծ փոփոխութեանց և յառաջդիմութեանց վրայ ։

Նախնի դարուց պատմութեան մէջ բաւական էջեր գրաւող և Հոմերոսի կամ քերթողաց իշխանին հայրենիքն ըլլալու փառքը պահանջողաց կարգին մէջ գտնուող յոնիական երկրոյ այս քաղաքը, ներկայ դարուս վերջին քառորդին մէջ ամենամեծ փոփոխութիւններ կրած է ամեն տեսակէտով. Ներկայիս մէջ մասամբ արևելեան և մասամբ արևմտեան կերպարանօք և բարուք օժտեալ Իզմիր՝ թէպէտ կրնայ պարծիլ թէ ։ Փոքուն Ասիոյ քաղաք մ'ըլլալով հանդերձ, տարիներու երկար շարք մը կրնայ համրել, յորմէհետէ եւրոպական քաղաքակրթութեան ծանօթացած, ընտելացած և հետևորդ եղած է, սակայն իբաց թողլով այդ անցեալին վրայ խօսելու հարկը, պիտի աչքառնենք միայն նոր անցեալի մը, այսինքն գրեթէ 1870 և 1884 տարւոյ միջև գտնուող անցելոյն նշանաւոր իրողութիւնները պատմել ։

Հոս սակայն հարցում մը կըդրանայ, թէ ինչ կրնայ ըլլալ պատճառ՝ որ Իզմիր միայն 15 տարուան շրջանի մը մէջ այդքան գործունէութիւն, այդքան փոփոխութիւն և վերջապէս այդքան յառաջդիմական քայլեր կըստանայ, և աւելի հեռաւոր անցեալի մը մէջ անտարբեր կըմնայ առ այդ սակ, քանի որ ընդհանուր կերպով ընդունուած կարծիք մը կայ թէ, իր կարևորութեան և յառաջդիմութեան գլխաւոր պատճառը՝ Փոքր Ասիոյ առաջին նաւահանգիստն ըլլալն ու մասամբ եւս Միջերկրականի կամ Արշիպեղագոսի երկրոյ վրայ գտնուելով՝ Եւրոպայի հետ սերտ յարաբերութիւն մ'ունենալն է ։ Արդ, միթէ ասկէ 20, 30 և աւելի տարիներ առաջ, մինչ Եւրոպա քաղաքակրթութեան գրեթէ կատարեն հասած էր արդէն, Իզմիր քաղաքը չունէ՞ր Եւրոպայի հետ այն յարաբերութիւնները՝ զորս այժմ ունի և կամ թէ չէ՞ր գտնուէր արդեօք նոյն երկրոյ վրայ՝ ուր այժմ կըգտնուի ։

Շատ իրաւացի և բանաւոր հարցում մ'է այս, որոյ պատասխանը միայն կարող պիտի ըլլայ փարատել հասարակութեան մեծագոյն մասին զարմանքը մ'է, ինչ է սուղ միջոցի մէջ եղած և անակնկալ փոփոխութեան գաղտնիքը ։ Բայց սակայն, մեր այս տեսութեան առարկայ եղող նիւթոյ բնական կարգէն չըշեղելու համար, նախ և առաջ Իզմիրի տասնեհինգ տարի առաջ ունեցած բարոյական և նիւթական վիճակին համառօտ նկարագրութիւնք պիտի տանք և ապա այդ հարցման պատասխանը, որ նաև զօրութեամբ կամ լռելեայն պիտի բովանդակի մեր խօսքերու կարգին մէջ ։

Բախիսի կամ Պագոսի լերին ստորոտը, բոլորաձև դեղատեսիլ ծովախորշի մ'եզերքը շրջապատող այս բազմադարեան քաղաքը՝ բազմախառն տեսարաններ կ'ընծայէր բոլոր անոնց, որք պատեհութիւն ունեցած էին, այն ատենները, Լոյտի աւստրիական ընկերութեան շոգենաւներով այս ծովախորշը մանելու ։ Պէտք է ըսել, փակագծի մէջ, թէ տասն և հինգ — քան տարիներ առաջ գրեթէ միայն Լոյտի ընկերութիւնն էր Իզմիրի և եւրոպական ու ասիական միւս երկրոց թղթատարութիւնն ընող ։ Միւս ազգաց շոգենաւք, որոց մէջ ամենամեծ և ամենակարևոր տեղ մը կը բռնեն անգլիական շոգենաւք, առանց թղթատարութիւն ընելու և առանց կանոնաւոր երթևեկութիւն մ'ունենալու, վաճառք միայն կբերէին և կըտանէին անորոշ ժամանակամիջոցներու մէջ, այսու հանդերձ իբաց այս վիճակի օրերը մը չէր որ մեր նաւահանգստին մէջ միանգամայն գտնուէին հինգ վեց, և երբեմն ութ տասն շոգենաւներ ։

Ծովախորշն հասնելով, բնութեան և արուեստին ընծայած անբաւ երևոյթից հետաքրքիր մը, նախ պիտի նշմարէր մերձակայ լերին մ'երկարաձիգ, այլ անհաւասար տարածութիւն մը, որու գագաթին և կողին վրայ կը սփռուէին գոյնզգոյն, պարզատեսիլ, և ամենն այլաքանութեամբ յատկանիշն ընծայող իրարու անհամեմատ մեծութեամբ հազարաւոր բնակարաններ ։

Ծանրօրդը լեռան դէպի արևելեան կողմն և նորա բարձրագոյն լերկ կէտին վրայ կը տեսնէր, ինչպէս և այժմ, հին պարիսպի մը փլատակներն որք հիմայ շրջապատեալ են այգեստաններով ։

Իսկ արևելեան հարաւային կողին վրայ կը նշմարէր ագատեսիլ նոճաստաններ, որոց յատկանիշը ծանօթ է ամենու ։ Հայեացն հեռացնէ դէպի արևելեան հարաւային կողմն ուղղելով՝ հետաքրքիր ճանրօրդը պիտի տեսնէր, նախ լայնատարած և զառիվեր գերեզմաննոց մը, որ առաջիններն են, այսինքն իրեն մերձակայ նոճաստաններուն տակ գտնուող գերեզմաններուն, որք բնականաբար անտեսանելի են, բոլորովին հակապատկեր մը կ'ընծայէ, իր ընդարձակ տարածութեան վրայ ցիր ու ցան սփռուած անհամար և անհամեմատ տապանաքարերով և խառնաբուրն մակերևոյթով ։ Այս է Հըրէից գերեզմաննոցն որ այժմ անգործածելի է, քան այն օրինաց, որ կ'արգիլէ քաղաքին մէջ կամ խիտ մօտ տեղերու վրայ մեռել թաղել ։

Առոր գրեթէ կից գագաթի մը վրայ կընշմարէր ամբարտաւանակ և հանապազօրեայ բնակարանաց ճապաղ և վայրավատին շարք մը, որ սառ և անդ կիջնէր գագաթէն մինչև ծովափունք ։

Վերջապէս հայեացը դէպի արևմուտ շարունակելով՝ կըտեսնէր լերին մի լերկ և երկարաձիգ կողը, որուն վրայ խիտ սահմանաւոր թուով քանի մ'առանձնակի շէնքեր գիւղէն ճան կընշմարէր բրգաձև զառիթափ բլրակ մը, որուն շուրջ կողմը կը կանգնէին նոյնպէս առանց վայրավատին կամ ցիր և ցան խումբ ։ Ասոնք են Գարաթաշ և Կէօզթեփէ ։

Հետաքրքիր ճանրորդին աչքէն չէր վրիպէր անշուշտ քաղաքին հիւսիսային կողմը, որ ծովախորշին բոլորտիքը շրջապատող բարձանց մէջ առաջինը կրնայ համարուիլ մարդուս տեսողական զգայարանքն առ ինքն հրապուրող կէտերուն ։ Հոն ուրեմն կը նշմարէր, ստորոտն առջև, տափարակ դաշտի մը վրայ, գեղատեսիլ ծառաստաններ և այգեստաններ, որոց շարունակութիւնք կ'ընդմիջէին առանձնակի ամառանոցներ ։ Այս էր Գորտէլիօ կամ Քարշը Եագա ։

Անկարելի էր հիւսիսէն շարունակաբար ուղղել դէպի յարևելս, պիտի տեսնէր զառիթափի մը վրայ անհամար շէնքերու խումբ մը, որ ի հեռուստ բաց ինքեան ամառնային գեղեցիկ գիւղ մը ըլլալ կը խոստանար ։ Այս էր Պուռնապաշ կամ Պուռնապաշը ։

Իսկ երբ ակնարկն առ սակաւ հեռուն նետելով՝ դարձունէր դէպի արևելեան հարաւային ծայրը, հոն աչքին առջև պիտի պատկերէր հեշտատեսիլ բլրակի մը վրայ, բնութեան ամենէ բուռնչելի գեղարիւնօք օժտեալ շրջապատի մը մէջ գիւղակ մը, ուր անդամ մ'երթալու իղձով պիտի փորձուէր անտարակոյս, նոյնիսկ եթէ հետաքրքիր ալ չըլլար գիւղակին անունը սորվելու, որ է Դօղլուճա ։

Արշիպեղեան երկրոյ քաղաքներու իշխանն եղող Իզմիր քաղքի ծովախորշը մտնող ճանրորդն՝ առաջին անգամ այն համառօտ պատկերը պիտի տեսնէր ահա, և ապա իր ակնարկը պիտի ընդգրկէր ուրիշ տեսարան մը՝ որքան ծովային հիւրան, ինչպէս կըսէ Վիկթոր Հիւկոյ, որ ամենից մերձենար դէպի նաւամատոյց ։

Ծանրորդն այլ ևս պիտի մտանէր փայլեան մ'առաջ զինքն զրադեցնող տեսարանը, որ անդի պիտի տար ուրիշ աւելի հետաքրքրական տեսարանի մը ։ Նախ իր ուշադրութիւնը պիտի գրաւէին քան ի աւելի մեծ երկայնութեամբ ծովուն մէջ տարածուող բազմաթիւ սրճարաններու շարքեր, ուր մարդկան յոգնախուռն բազմութիւններ՝ դէպի նաւամատոյց մերձեցող շոգենաւները կըդիտեն ։ Այս սրճարանաց անհամեմատ անջրպետներուն մէջ ծփացող ջուրց վրայ պիտի տեսնէր անթիւ նաւակներ, որոցմէ ժայթքած աղմուկ ու աղաղակ ։ գոռ ու գոչ, վերջապէս շարժում ու շփոթ՝ աննկարագրելի պիտի գտնէր, առանց սակայն կարենալ մերժելու անոնց վայրկենական հիւրընկալութիւնը, որով ցամաք պիտի ելնէր, եթէ ստիպուած էր ելնելու ։

Ուստի նաւավարաց հետ անբաղդատելի կերպով անխուսափելի եղած (բանա)կռիւ մը կատարելէ ետև, ապա ցամաք գնող ճանրորդը, մանաւանդ Պոլսեցի կամ Եւրոպացի, վերջապէս համեմատաբար Իզմիրէն աւելի բարեձև և բարեկարգ քաղաքի մը բնակիչներէն եղող ճանրորդը՝ մերթ զարմանօք, մերթ գարշանօք և մերթ ծիծաղանօք կը նշմարէր նաւամատոյցներուն այլանդակութիւնը, զանոնք պաշարող ջուրց աղտեղութիւնն ու գարշահոտութիւնը, և վերջապէս ծովափը խանող ամեն կարգի, ամեն ձևի, ամեն տիպարի ներկայացուցիչ մարդկան բազմութիւն մը ։

Երբ նաւամատոյցէն բաժնուելով, առոր յանդող որևէ փողոց մը մանէր, քաղաքին սիրտը՝ եթէ կարելի է այսպէս ըսել մտնելու համար, առաջին ակնարկով պիտի տեսնէր նեղ անցքեր, ճահճամակ շաւիղներ, մանուածապատ ուղիներ, ամենք՝ լի ամեն տեսակ աղտեղութեամբ ։

Թէպէտ բնաւ չենք սխալիր երբ ըսենք թէ իրաւ այդ վիճակը մինչև այսօր կըշարունակէ Իզմիրի շատ փողոցներու մէջ, սակայն ընթերցողն աւելի ետև պիտի տեսնէ թէ այդ կացութիւնն որքան աննշմարելի և աննշանակելի դարձած է, հնգետասնամեայ շրջանի մը մէջ քաղաքին առաջին կէտին այն է ծովեզերքին և առոր յետսակողմանն ամբողջական կերպարանափոխութեան առջև ։

Բայց մենք առայժմ հետևինք մեր ճանրորդին և գիտենք թէ ասկախն ինչեր կընշմարէ նա մեր քաղաքին մէջ ։ Նա կընթանայ ընդարձակ քաղաքին այլ և այլ կողմերը, կ'անցանէ ընդամբողջութիւն նորա, ոչ այնքան զմայլելի տեսարաններ գտնելու որքան քաղքին ամբողջութեան վրայ գաղափար մ'ունենալու համար, և մինչ, հիւսիսային արևելեան կողմն յածած միջոցին, հաճոյքով և նախանձելի աչքով կըդիտէ Եւրոպացի և Յոյն հասարակութեան հարուստ և բարեկեցիկ մասին գրաւած բաւական կանոնաւոր փողոցները, ուր կըկանգնին ազգի ազգի և իրարու անհաման շէնքեր, ապարանքներ, հոյակապ եկեղեցիներ, ներքուստ եւրոպական ճաշակով շքեղօրէն զարդարուած և գեղարևէ պարտէզներով պատուած բնակարաններ, ապա մինչ շրջանին կարգը գալով կըհասնի Հայոց թաղը, որ քաղաքին կեդրոնական գիրքին վրայ կըպատկերի ուղղաձիգ և կանոնաւոր փողոցներով, և կըդիտէ նմանապէս հաճոյանօք, իբրև գոյն տարբերութեամբ բնակ ճաշակով կոկօրէն տուները, ընդ որս և եւրոպական ձև և բնակչաց բաց բաւական բարեկիրթ վարմունք, — մինչ կըսենք վերջապէս այս ամենն այսպէս կըտեսնէ, անդին քաղքին հարաւային կողմն յածած միջոցին, եթէ ոչ ուսկմամբ, գոնէ ախորժելի զգայմամբ կընշմարէ նեղ ու մութ, գալարապտոյտ ու ծամածուռ և ելքն անյայտ փողոցներ, ուր խճողուած են մասամբ ազնկայող և մասամբ բոլորովին աղքատ հակապատկերը ներկայող մշտնջենի լռութեան մէջ թաղուող բնակարաններ, ուստի առանց դժուարութեան կըգուշակէ թէ կըգտնուի քաղքին այն մասին մէջ, ուր կըբնակին Հրէայք և մահմետականք ։

Այս հատուածին մէջ առանց եւս երկարելու քաղքին նիւթական վիճակին այս նկարագրութիւնը, որու վրայ անշուշտ սակաւին պիտի խօսինք հետագայ հատուածոյս մէջ, այժմ քանի մը խօսք պիտի ընենք այն ատենուան բարոյական վիճակին վրայ և պիտի կնքենք այս հատուածը՝ յաջորդ թուով երկրորդին վրայ խօսելու համար ։

Իզմիրի բարոյական վիճակը, կրնանք ըսել թէ, ներկայ վիճակէն շատ տարբեր էր ասկէ տասնեհինգ տարի առաջ ։ Քաղաքակրթութեան և քաղաքացւոյ մ'ազատութեան աստիճանն այնքան յառաջացած չէր օրինակի համար, որքան յառաջացած է այսօր, և այս կրնայ ապացուցուիլ այն իրողութեամբ թէ՝ բարոյից մէջ մուտ գտած թէ առաքինական և թէ մոլեկան յառաջդիմութիւնք իրենց ծայրայեղութեանց հասած են այսօր, մինչդեռ այն ժամանակներն այս երկու երևոյթներն ալ իրենց նորածնունդ վիճակին մէջ՝ զօրութեան սահմանի մը տակ կը զսպուէին ։ Եւրոպական ձև, ճաշակ և բնոյթ ու յաւէ սովորութիւնք նուիրուեալ էին միշտ սահմանի մը վրայ և սահմանի մը ներքև, որք պարփակեալ կըմնային թուեն անկարելի չեղող խումբ մ'ընտանեաց յարկին ներքև ։ Իրաւ է որ, ընդհանուր առմամբ ամբողջ օսմանեան երկրին համար կրնայ ըսուիլ այս, սակայն Իզմիր բացառութիւն մ'է այս մասին իր ունեցած ամենամեծ յառաջդիմութեամբ՝ թէ առաքինութեան և թէ մոլութեան, թէ բարեկրթութեան և թէ վատթար բարոյից, թէ ձևական և թէ բարոյական կերպարանափոխութեան մէջ, զորս իրենց պատճառներով պիտի քննենք հետագայ հատուածներու մէջ, բաց կարի ջանալով լուսաւոր գաղափարներ տալու ընթերցողաց ։ Այս է, ընդհանուր առմամբ Իզմիրի ասկէ 15—20 տարի առաջ ունեցած վիճակը ։ Արդ, հնգետասնամեայ շրջանի մը մէջ կրած այս փոփոխութիւնն համառօտակի յիշելէ ետև, այս հատուածին սկիզբներն առաջադրուած հարցման պատասխանն սկսելով, յաջորդ թուով պիտի պարզենք թէ ինչ են այդ շրջանի մէջ կատարուած փոփոխութիւնք ։

Ինչպէս մեր նախորդ թուով ծանուցած էինք, Երկուշաբթի գիշեր տեղի ունեցաւ Բամպոնա թատրոնին մէջ ի նպաստ աղքատ հիւանդաց ներկայացումն մը ։ Թատերգուներն էին մեր քաղքի լաւին հասարակութեան պատուաւոր ընտանեաց վերաբերող բարեկիրթ երիտասարդներ և օրիորդներ ։

Թատրոնը փառաւոր կերպով լուսաւորուած էր և լի՝ քաղաքիս բարեկրթագոյն բնակիչներով, զորս իրենց ներկայութեամբ պատուած էին, նաև գաւառիս ընդհանուր Կառավարիչ Վեհ. Հաճի Նաշիտ փաշա, զօրապետ Սալիհ փաշա, արտաքին յարաբերութեանց տնօրէն Արմենակ էֆէնտի, ոստիկանապետ Էշրէֆ փաշա և հիւպատոսական դասը ։

Ներկայացումն սկիզբն առաւ, ժամը ճիշդ 8 1/2ին, [illegible] նուագելով, որմէ ետև վարագոյրը բացուելով տեսարան սրացաւ Պ. Ա. Բէճիօ և խիստ յաջողակութեամբ մենախօսեց, ի բուռն ծափահարութիւն հանդիսականաց, «Լեոպիչի և Մարկէրիտ որ Բանճվիէրի» խաղարկութիւնները ։ Յետոյ ի տեսարան ներկայացուն Օրիորդք Բ. և Ժ. Արաքթանմի և Հ. և Բ. Ռոսսօ և Պարոնայք Մ. Սոմմա և Պ. Ռոսսօ և Ճ. Արաքթանմի, որոց իւրաքանչիւրին ամենամեծ յաջողակութիւնն իրաւունք տեղի կուտար հանդիսականաց բուռն ծափահարութեան ։

Ապա օրիորդ Ժ. Արաքթանմի, նոյնպէս ի բուռն ծափահարութիւն ներկայից, երգեց՝ սրտառուչ պահանջած կատարեալ ձևերով՝ Փ. Բօրրէի «Պուլս Սուլթանահեան» հաղներգութիւնը ։

Այնուհետև Պ. Լանարի նոյնպէս յաջողութեամբ ներկայացուց «Ռօպէր Լը Տիապլ» յարերգութիւնը (ֆ−ըր−ի) ։ Պ. Լանարի նուագերգութեան մէջ ունեցած քաղցր հնչումներէն զատ ցոյց տըւաւ նաև ուշագրաւ ձիրքեր և ձևեր, որք այն երեկոյթի դիւցազնեց առաջինն հանդիսացուցին զինքը ։

Երբ վերջին արարուածին վարագոյրը բացուեցաւ, երկու սեռին վերաբերող քառասուն հոգիէ բաղկացեալ գեղանի խումբ մ'իթալի հանդիսանալով, երաժշտական խմբին հետ միասնաբար նուագեց Տրովաթորի առումն

և տրտմութեան Հէկտորի մահը։ Սաստիկ զմայլելի էր այս որբատալից տեսարանն ու Նոպելի օրիորդաց և շնորհալի երիտասարդաց ազու ձայներն հանդիսականաց սիրտերն ի սրտի և աչերն յարտասուս կը հրաւիրէին։ Այս մասամբ և յանպատրաստից թատերգութեան մէջ իրենց քաղցրալուր ձայնից համար նշանակելի են օրիորդք Տ. Պալթաճի, Բ. Պրուֆէլ, Մաթէոսի և պարոնայք Բալիկարի, Պարճելի և Բ. Սայդանի, ձայներ՝ որք հանդիսատեսներն հմայեցին և որոց յիշատակն անմոռաց պիտի մնայ այն երեկոյթին ամենայն գոհութեամբ ներկայ գտնուող և սկաւոր մեկնող հասարակութեան սրտին մէջ։

Կ'իմանանք թէ 30 ոսկի հասոյթ գոյացած է այն երեկոյթէն։

—

Այդընի մաքսատունը Զիվէր փաշա, մինչև իր յաջորդի գալն Այդընէն չպիտի մեկնի։

—

Բաղդաջիս վերաքննիչ դատարանի նախագահ Սամիհ Էֆէնտի, իր պաշտօնին մէջ ունեցած քնակր յատկութիւններն ու ծառայութիւններն ի նկատի առնելով Շէյխիւլ Իսլամութեան կողմէ յայտ տրուած է թէ քաղքիս մէջ իր պաշտօնավարութիւնը տակաւին չորս ամիս պիտի երկարաձգուի։

—

Դատաւոր Երկրագործութեան վերատեսուչ Նուրի Պէյ, Երկրագործութեան և առևտրական գործոց նախարարութեան մտադրութեամբ կեդրոնական վերատեսուչ կոչուած է, իրեն կը յաջորդէ առաջ Արամ Էֆէնտի։

—

Սիվրիհիսարէն ի Սեքանճք ճանապարհի հարթուղին, զոր առէ առաջ ծանուցած էինք ․․ սեպտ. 31ին սկսեր է։ Սիվրիհիսար գիւղին Սամսա կղզին դէմն է և որ իր հողին տեսակ տեսակ հատիքներով արգասաւոր երկիր մ'է, այժմ դառնալին կեդրոնական կառավարութեան ուշադրութիւնը գրաւած է։

—

Բրուսաինի մաքրանոցին մէջ քարանթինանին լրանալով 54 ճանապարհի, 3 շոգենաւի և մէկ առագաստանաւու արձակում տրուած է։

Այժմ կըգտնուին անդ 27 շոգենաւ, 25 առագաստանաւ և 58 ճանապարհ, որոց տասնօրեայ վիճակը գոհացուցիչ է։

—

Ամսոյս երեքին Ալաշէհիրէն Մաղնիսա վերադարձող շոգեկառքը Նիֆի գետին մօտէն անցած միջոցին, Ալաշէհիրէն Մաղնիսա գնացող երկու կալանաւոր իրենք զիրենք կառախմբէն գետք կըձգեն բայց անոնց հետ գտնուող զինուորն ալ կառախմբէն գետք նետուելով կըյաջողի միայն ձեռք ձգելու մէ միայն զինքը։

—

Կեդրոնական կառավարչութեան լուր տրուած ըլլալով թէ, Ալբանի մէջ տղայք ծաղիկ հիւանդութեան ենթակայած են, խիստ հրամաններ գրկած էր տեղւոյն Դոյմուրանին, որպէս զի տղաքները պատուաստել տայ գառ, նաև ամեն կողմէ մինչ ձեռք աւելի ամեն անհետացնելու համար։

Այժմ տեղւոյն Դոյմուրանը կըգրէ թէ, ծաղիկ հիւանդութիւնը խիստ թեթև կերպով երևան եկած էր այդպես մէջ, և թէ բոլոր տղաքները պատուաստել տուած ըլլալով երկիւղ չըրդար սխալին ծաւալման համար։

—

Ոստիկանութեան կողմէ կը ծանուցուի թէ, անցեալ գիշեր Հայոց թաղին մէջ պատահած հրդեհին ժամանակ, գողերուն ձեռքէն հրկիզեալ տանց վերաբերող նիւթեր բռնուած և ոստիկանութեան պաշտօնատունը պահուած են։ Ուստի կը հրաւիրուին յիշեալ պաշտօնատունը դիմել հրկիզեալ տանց տէրերը, որպէս զի առատ գրելով իրենց վերաբերեալ նիւթերը կրնան առնել զանոնք Ոստիկանութենէն։

Նոյնպէս կըծանուցուի Ոստիկանութեան կողմէ թէ, գողերու ձեռքէ բռնուած շղթայով ոսկի ժամացոյց մը և ադամանդեայ օղ մ'ի պահ կը մնան յիշեալ պաշտօնատունը, տէրերն այք որ են կրնան դիմել և իրենց ըլլալն ապացուցելով վերառնուլ։

—

Այդընի մօտ, Սարքճա Օվայի մէջ Նաճա անուն սաճիկ կին մը իր երկէն դժգոհ ըլլալուն պատճառաւ ինքզինքը կախելով անձնասպան եղեր։

—

Զարմանօք կըլսուի թէ, Նորատնկելեաց Հաֆիզիեան վարժարանին ներքին պատուարներուն միայն ծափը փոքր է, նոյնպէս սրահք կախուած մեծ զանգն ինկնալով խորտակեր է։ Վերջնոյն համար կրնանք ըսել թէ, այգէ իրեն կարգուած ծանրութիւնը կրելու հոյի դիմացկուն պարան մը չէր կախուած անոյանքն, բայց ինչ ըսենք պատուարին բաւնց փլչելուն, քանի որ հազիւ մէկ երկու ամիս կայ որ շինքը կառուցեցին։

—

Նաւահանգիստս գտնուող սաւորական նաւատորմիղն առջի օր մեկնեցաւ։

ԳԱՐԱԹԱՇ

—

Մեծ. խմբագիր «Արշալոյս Արարատեան» պատուական լրագրոյ.

Թերևս ամեն անոնք որ կարդացին իմ նախորդ գրութիւնս զիս մեղադրած ըլլան, այն գուշակութեանս համար, որով կը յայտնէի թէ ․․․ այս Թաղախորհրդոյ ընտրութիւնը չպիտի կատարուի, քանի որ Ազգ. Բաղ. ժողովը այնպիսի տարօրինակ հրահանգ մը տուած էր դիւանի արպակում քահանային, զոր անհնար էր ուրիշ կերպ մեկնել։

Բայց դժբաղդաբար իմ գուշակութիւնս անտեղի չէր, քանի որ ահա 4—5 շաբաթներ կանցնին, և դեռ ընտրութեան չձեռնարկուիր. և դեռ Պ. Ս. Լազեան կը շարունակէ եկեղեցպանի, Թաղականի, Ուսումնա. Խորհրդի նոյն պաշտօններ։

Արդէն յայտնեցինք թէ այս ընտրութիւնը կը յետաձգուի՝ առարկելով զի պէտք է որ Դպրոցին ազգայինք իրենց ազգ. տուրքը վճարեն և ապա կատարուի ընտրութիւնը. բնական է որ գիւղի մը մէջ ինչպէս Նաև ամեն տեղ ազգ. տուրք վճարողներ ալ կըգտնուին չվճարողներ ալ. սակայն այս կէտը մէկդի թողլով առայժմ, գիտելի է որ ժողովուրդը կըզրկուի իր ընտրութեան իրաւունքէն ինչու.— փասնզի պարտապան է.— շատ լաւ.— Պ. Ս. Լազեան եկեղեցպան կը կարգուի, ինչու,— փասնզի պարտաւոր է նոյնիսկ նախորդ պաշտօնավարութեան միջոցին եկեղեցւոյ արկղէն 30 մեճիտ իր հաշւոյն անցուցած ըլլալուն։

Ինչ անաչառ դատաստան և ինչ ընտիր օրինապահութիւն. ժողովուրդ մը զրկուի իր իրաւունքէն պարտքի համար, Լազեան մը որ ամեն կերպով պէտք չէ որ հեռացուի պաշտօնէ մը վերէ եկեղեցւոյն ընտրուի պարտքի համար։

Թէ այս պարզ խնդրոյն և թէ մեր գիւղի սակաւաթիւ գործերու դարձուածներուն մէջ գիտելու և խորհելու շատ կէտեր կան։ Եթէ Իզմիրի պէս տեղ մը օրէնքը այսպէս սանձակոխ լինի, եկեղեցեաց դրամներ բաց քմաց անձերու յանձնուին, և խնդրառութեան դիպուած մը գոհացնելու համար այլևայլ մեքենայութիւններ ի գործ դրուին՝ հեռաւոր քաղաքներ, կասագէմ վայրեր ինչեր չեն լինիր։ Թող տակաւին կեդրոնի երեսփոխաններ, թող տակաւին ազգին խորհող գլուխները Առաջնորդներու իրաւասութիւնը ընդարձակելու կամ զանոնք անմիջապէս տանելի ընելու միջոցներ մտածեն։

Թերևս առարկուի թէ ժողովուրդը ինչու չբողոքեր այսպիսի ապօրինաւորութեան մը դէմ՝ եթէ իրօք ունի իրաւունք ընտրութեան, և ինչու իր իրաւանց գործադրութիւնը չպահանջեր։

Արդէն յայտնի է որ այդ մօք խնդրագիր մը Ներկայացաւ ժողովրդեան ստորագրութեամբ Ս. Առաջնորդին, բայց մինչ խնդիրը օրինաւոր փափաքանութիւն մ'անուանեցաւ, մինչ աւելի վատթար կերպարան մը չառաջեց։

Մեր մէջ շատեր իրենց աւետրին, գործին արհեստին զբաղած մարդեր են, սակայն և այնպէս կրնան մէկ կամ երկու անգամ հանրագիր մը պատրաստել, ներկայանալ ուր որ անկ է, խնդրել, խօսիլ և պահանջել ինչ որ պէտք է. բայց մինչ կրնան շաբաթներով և ամիսներով առաջնորդարան երթևեկել թաղականի և եկեղեցպանի խնդիրներու համար. մինչ կրնան հոն ժամերով սպասել մինչև որ ժողովականներ իրենց սուրճը խմեն, ծխեն քաշեն օրուան, չբուն և ի վերջոյ զիջանին զիրենք իրենց ներկայութեան հրաւիրել։

Բնական է որ ոչ, և մարդ մը որ չարամիտ քանի մը դահեկան պիտի տայ եկեղեցւոյ դանձանակին՝ սէկ փոյթ չընէր թէ որու դրպանը պիտի մտնէ այն, կամ թէ ուր պիտի սպառի, բայց սոր համար մինչ պատասխանատուութենէ կարգուին այն մարմիններ որոնք ազգային գործերու հովանաւորութիւնը ստանձնած են, մինչ անոնք նաւազ յանցաւոր և մեղադրելի կրնան նկատուիլ։

Այս առթիւ հարկ կը համարինք դիտել միանգամայն թէ կըցաւինք տեսնել որ Դարաթաշի մէջ շատեր՝ երաց այս վիճակին պատասխանատու՝ կարծես գիւղիս օրհնեալ քահանային կը նկատեն և մանաւոր ցրտութիւն կամ հակառակութիւն մը ցոյց կուտան անոր դէմ, ցրտութիւն և հակառակութիւն՝ որ սակայ անխափան արտաքինով ալ կ'արտայայտին։ Անցեալ օր հարսնեաց հանդէսէ մը կը փնտուի սուրբ Հայրը՝ ․․․ ուրիշ տեղ ուրիշ յանդիմանութիւններ կը լսէ, և մի քանի տուներ ալ այցելելու կ'արգիլուի. բայց արդարութիւն է ըսել որ քահանայն ընաւ յանցանք չկրնար ունենալ այս ընտրութեան խնդրոյն մէջ. նա գործող մարմին մ'է և ինչ հրահանգ, ինչ հրաման որ տրուի իրեն, բառ առ բառ պիտի գործէ։ Եթէ ընտրութիւնը կատարելու համար պատուէր տրուած լինէր իրեն, բարեխղճօրէն իշխանութեան կողմէ՝ մինչև ցարդ դայն պիտի գործադրէր, բայց որովհետև այդ մօք հրահանգ մը չէ տրուած, նա ևս անտարբեր կը գտնուի իրաւամբ։

Այս բոլոր նպատակը քահանայն պաշտպանել չէ, քան ա-րում լսած եմ թէ երբեմն նա ինչեր գործած է Նրիզայի մէջ. գիտեմ թէ ինչպէս գտնուի նա երբ որևիցէ հով մը .... փչէ Նրիզայէն ․․․ տարի ու կէս առաջ Ս. Առաջնորդի անօրինութեամբ ․․․ մեճիտ ամսական որոշուեցաւ նոյնին, չորս մեճիտ քահանայապետութեան և վեց մեճիտ ալ դպրոցի աշակերտաց կրօնագիտութիւն ուսուցանելու համար։ Ժողովուրդը մինչ ցարդ և ոչ մի անգամ դատախազած է, երբեմն դասագիրք չկայ ըսելով և երբեմն ալ մէկ դասագիրք անբաւական դտնելով, և ըսելով թէ մէկ դգալով տասը հոգի ապուր չեն ուտեր. մեր քահանայիները մեծագոյն մասի սկզբանց, առածներու, բնաբանի և այլևայլ օրինակներու հաւաքածոյն կամ սոկեմասնիկը միշտ ունակն է. ինչ որ ալ ըլլայ բոլոր Հայերը կանոնաւորապէս կ'ընդունին իր ամսաթոշակը. բայց դասատուութիւն չըներ և իրեն ալ չեն հարցներ թէ ինչու պարապայ կըգտնուի. սակայն այլ են այս խնդիրներ և այլ է ընտրութիւն, և ընտրութեան գործի պատասխանատուութիւնը բոլորովին այլուր կըծանրանայ։

Փափաքելի է որ ձեռնհաս իշխանութիւնը՝ Լազեանի մէկ մէկ ու կէս ամեայ իւրի պաշտօն վարելովը իր ինքնակալական զգացմունքը վերաչխնուած նկատէ և ամեն կերպ մէկ դի թողլով՝ ազդմաութեամբ հրահանգ տայ բարեկրօն քահանային՝ Թաղակ. Խորհրդ. մը ընտրելու համար, որպէս զի վերջ տանու երաց առօրէն և դայթակղելի վիճակը, վիճակ մը որու վրայ անշուշտ առիթ չատր ինձ կրկին խօսելու։

ԹԱՂԵՑԻ ՄԸ

Դարաթաշ, 8 Հոկտ. 1884։

Նախորդ Խըտիվ Իսմայիլ փաշա, որ Վիեննա կը գտնուի, անցեալ շաբթու Աւստրիոյ արտաքին գործոց նախարար Քալնոքի կոմսին այցելութիւնն ընդուներ է և ժամու մը չափ տեսակցեր են միմեանց հետ։ Յաջորդ օրը, Վիեննայի նոր Համալսարանին հանդիսաւոր բացումէն յետոյ, Իսմայիլ փաշա պատիւ ունեցեր է Ֆրանց Ժօզէֆ կայսեր ներկայանալ։

Նորին Վեհափառութիւն, որ ժամանակաւ նախորդ Խըտիվին հիւր եղած է ի Գահիրէ, մինչև պալատան դուռն ընդ առաջ գնացեր է Իսմայիլ փաշային և սիրալիր կերպիւ տեսակցեր է նորա հետ։ Տեսակցութիւնը կէս ժամ տևեր է։

ԱԶԴ

Պատիւ ունիմ ծանուցանել յարգոյ հասարակութեան որ London Lancashire Լոնտոնի և Լանքաշայր անգլիական հրդեհի ապահովական ընկերութեան Զմիւռնիոյ գործակալներուն Պ.Պ. Ֆրանկեա և Զամագոբուլո կողմանէ փոխ գործակալ կարգուած ըլլալով պատրաստ եմ ապահովագրել ընկերութեան կանոններուն համեմատ ամեն տեսակ շէնքեր կարասիք մթերք եայլն վերոյիշեալ ընկերութեան քով որուն դրամագլուխն է 1.852.000 անգլ. ոսկի և կ'ապահովէ միմիայն հրդեհի դէմ։

Խ. Յ. ԴԵՐՁԱԿԵԱՆ

LONDON PHARMACY

Իզմիր, 1 Յուլիս 1884

Պարոնայք Ա. Մուռ և ընկերք պատիւ ունին ծանուցանել քաղաքիս բժիշկներուն, վաճառականներուն և ընդհանրապէս հասարակութեան թէ, իրենց դեղատանն մէջ ՔԻՄԻԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹԵԱՆՑ ԱՇԽԱՏԱՐԱՆ մը աւելցուցած են ընդ անօրինութեամբ մի մասնաւոր քիմիագէտի, զոր յատկապէս Եւրոպայէն կանչած են։

Պարոնայք Ա. Մուռ և ընկերք որ-գէն պատրաստ են որակական և քանակական (qualitative et quantitative) տարրալուծութիւններ և մանրադիտական քննութիւններ ընելու ամեն տեսակ գործածականներու և ոչ-գործածականներու նիւթերու վրայ, ինչպէս են ջուր, գինի, կաթ, միզ, ահիրան, լուրտ և սոսնիկ եայլն եայլն։

La
LOTERIE Des ARTS DECORATIFS
de FRANCE.

Դաղղիոյ Ճարտարարուեստից վիճակախաղութիւնն ․․․ գործոց, նախագահութեան կողմէ, Նուիրել հաստատութեան, մասնաւոր պարմանեայ և երրորդ ու վերջին վիճակահանութեամբ (որ տեղի պիտի ունենայ ի Բարիզ, Թիւլ ․․․ մէջ առաջիկայ դեկտեմբեր 31ին) 770,000 ֆրանքի գումար որ 106 բաժիններու բաժնուած է հետևեալ կերպով.— Մի մեծ բաժին 500,000 ֆրանք, մի մեծ բաժին 100,000, մի բաժին 50,000, երկու բաժին իւրաքանչիւրը 25,000, մի մի բաժին 10,000, քսան բաժին իւրաքանչիւրն 1000, ութսուն բաժին իւրաքանչիւրն 500. Բաժինք վճարելի են դրամով Բարիզի Փանքաը Ֆրանս դրամատունը։

Տոմսակը գինն է ՄԷԿ ՖՐԱՆՔ. Տոմսակներն ուղղելու կրկին ի փոխադրէն դրամատանց առաւաքներու, Զէթերու և Մանդա—բոներու. Պ. Հանրի Ավընէլի վրայ, որ է Տնօրէն վիճակախաղութեան Ճարտարարուեստի Պալատին մէջ, թիւ 4 Դուռն, ի Շանզ—Էլիզէ. ԲԱՐԻԶ

M. Henri Avenel, Directeur de la loterie, au palais de l'Industrie, Porte 4, Champs—Elysées, PARIS

Maladies Secrètes

ԾԱԾՈՒԿ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Արմատէն կըբժշկուին իմ մէթոտս որ հիմնուած է գիտնական նոր խուզարկութիւններու վրայ, նոյն խոկ եթէ այդ հիւանդութիւնք յառաջատեւ վիճակի մ'ալ հասած ըլլան։ Կըբժշկեմ նաև պատանեկութեան ժամանակ սերմնահոսութենէ և ջղային տկարութենէ յառաջ հետևանքները և անկարողութիւնները։

ԴԱՐՄԱՆԻՉ ԴՈՒՐՍ ԶԻՏՐՈՒԻՐ

Խնդրել Հիւանդութեան ճիշդ նկարագրութիւնը գրել ինձ։

ՏՕՔՏՕՐ ԲԷԼԼԱ

Անդամ բազմաթիւ գիտնական ընկերութեանց

Dr. BELLA

Membre de plusieurs sociétés scientifiques.

6. Place de la Nation 6.

ԲԱՐԻԶ—PARIS

IMPORTANT

EPILEPSIE

Spasmes, Eclampsie et Névroses

Լուսնոտութիւն (սարա)
Ջղաձգութիւն (սրազմ)
և այլն
Ջղային հիւանդութիւնք
ՀԻՄՆԱՊԷՍ ԿԸԲՈՒԺՈՒԻՆ
իմ մէթոտս։

Դրամական համաձայնութիւնք բժշկուելէ վերջ կըթուին։
Գաղտնի կըպահուի
Թղթակցութեան միջոցաւ։

ԲՐՕՖ. ՏՕՔԹՕՐ ԱԼՊԷՐԹ

Prof. Dr. ALBERT

Honoré par la société scientifique française de la Médaille d'or de 1re classe pour mérites distingués.

6. Place du Trône 6.

ԲԱՐԻԶ — PARIS.

ORPHELINAT GREC
ՅՈՅՆ ՈՐԲԱՆՈՑ ԶՄԻՒՌՆԻՈՅ

—

ԱՐՏԱՍՈՎՈՐ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ

Այս վիճակահանութիւնը բացառական է՝ տոմսակներն ստացողներու ընծայած իր մեծ բաղդին, իր լօթներուն թուոյն, բնութեան և բաղադրութեան պատճառաւ: Լօթներուն բուն արժէքը նոյն իսկ հանուած տոմսակներու ամբողջ գինէն բարձր է:

Առաջին և մեծ լօթն է գիւղական ընդարձակ տուն մը, որ շրջապատեալ է 14,500 քառակուսի կանգունի մօտ լայնածաւալ պարտէզէ մը:

Հետեւող 51 լօթները կը բաղկանան պարտէզներէ, լեցուած ծովու եզերքներէ, որք կը գտնուին Կէօզթեփէի ամենէ նշանաւոր մասին վրայ, և որոց ամենէ փոքրն ունի 15 կանգուն երես և 36 կանգուն երկայնութիւն:

Տոմսակաց թիւն է 3315, իւրաքանչիւրին գինն է մէկ ոսկի օսմանեան:

Վիճակահանութիւնը պիտի կատարուի առաջիկայ դեկտեմբեր ամսոյ մէջ յատկապէս կազմուած միջազգային մասնաժողովի մը հսկողութեան տակ: Աւելի մանրամասն տեղեկութեանց համար պէտք է դիմել յունաց Որբանոցը ուր ղետեղուած է ծրագիրն ու պայմանները: Նաեւ իւրաքանչիւր տոմսակ կը կրէ իր վրայ լի ու լի բացատրութիւններն:

ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ ՈՐԲԱՆՈՑԻ

MOORE'S

ՔԼՈՐԱԼ

ՍՏԻՊ ՓԱՓՈՒԿՆԵՐՈՒ (ՆԱՄԱԿ) ՀԱՄԱՐ ԱՆՀՐԱԺԵՇՏ ԲԱՐԵԽՈՒՄԻՆ

Grande Distillerie Centrale de Paris—, Bordeaux, Charanton, Havre & Bruxelles.

—

Eugène de Francony Livourne Bordeaux.

Սոյն հռչակաւոր գործատանց գինիները, զօնեաքները և ամեն տեսակ անուշ ոգելից ըմպելիներու ամենաընտիր եւ աժան տեսակները կը ծախուին՝

Յ. Գ. ՎԷՄԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.

Միթերանոցը Եուսուֆեան խան Nº 20

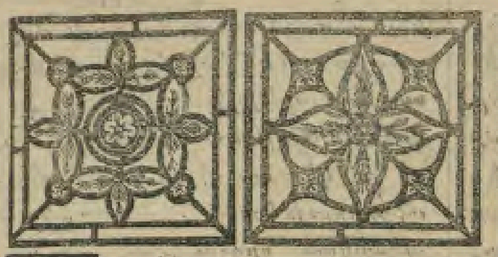

Mc. Caw, Stevenson and Orr d'Islande.

ՊԱՏՈՒՀԱՆՆԵՐՈՒ ԵՒ ՇՐՋԱՆԱԿՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ԳՈՒՆԱՒՈՐ ԱՊԱԿԻՆԵՐ

Ապակիի վրայ գոյներու ամենակատարեալ նմանութիւն: — Խիստ դիւրինկերպով կըփակցուին — Գոյները անաւէր են և երաշխաւորեալ: — Գիները բացառիկ կերպով աժան են: Ամբողջ Տաճկաստանի և Եգիպտոսի համար միակ գործակալ.

Յ. Գ. ՎԷՄԵԱՆ և Ընկերութիւն, Զմիւռնիա, Եուսուֆի Ֆէրխանէն թիւ 20:

Կը ծախուի նմանապէս Պ. Ֆ. Բասարիի վաճառատունը Ֆրանկաց փողոց, ինչպէս նաև Պ. Ա. Նոռայի և ընկերութեան վաճառատունը, Շիշէճիլէր ճատտէսի:

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼ

Ճօն Ա. Ա. Կուշ

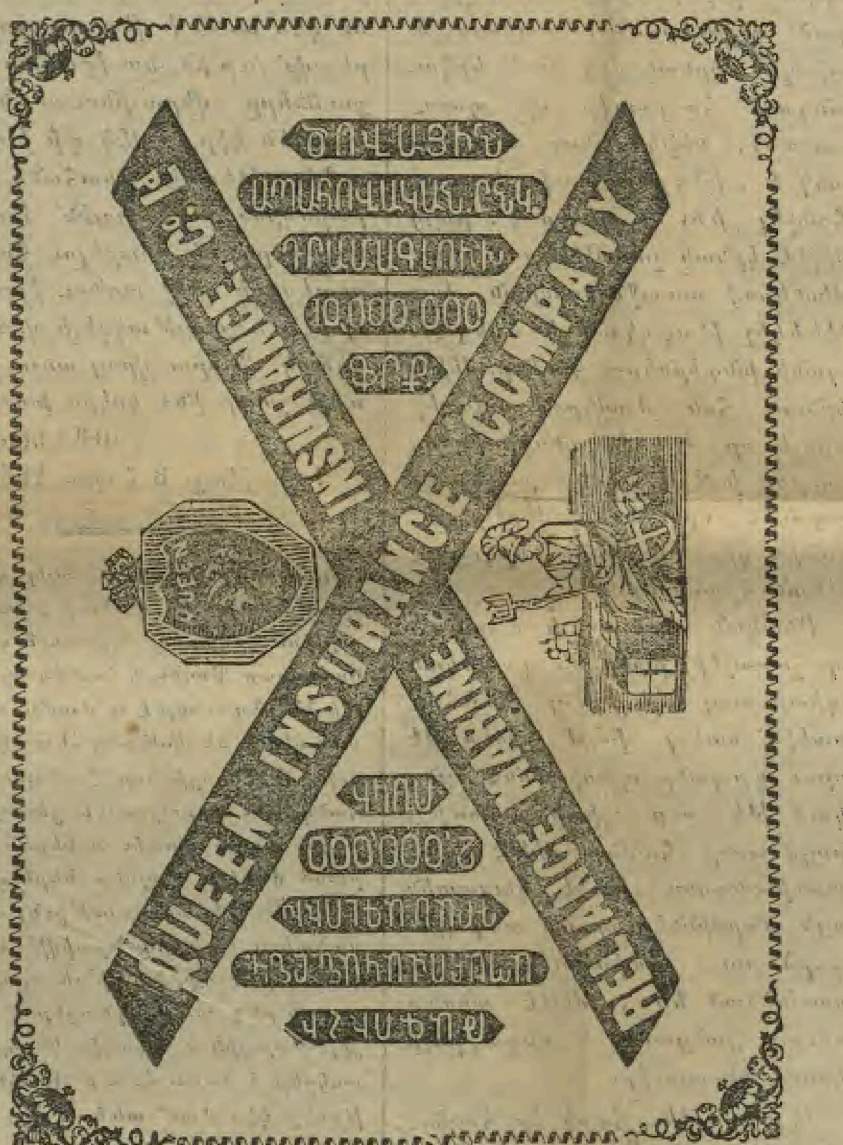

Ապահովել ուզողները պէտք է դիմեն առ Պ. Յ. Կ. ՀԻՒՄՆԵԱՆ, Սէֆէրեան խանին քով՝ Եսայեանց մաղազան:

ELIXIR DENTIFRICE

ԷԼԻՔՍԻՐ ՏԱՆԹԻՖՐԻՍ ակռայ մաքրող հեղուկին գործածութեամբ, բոլորովին կանցնի

ԱԿՌԱՆԵՐՈՒ ՑԱՒԸ

*

ՓԷՆԷՏԻԿՏԵԱՆ ԿՐՕՆԱՒՈՐՆԵՐՈՒ ԳԼԽԱՒՈՐ ՏՕՄ ՄԱԿԻԼՕՄ

Իբր ամենէ մեծ վարձատրութիւն Պրուքէլի մէջ 1880ին երկու հատ ոսկի շքադրամ ստացած է: իսկ աբբայ Փիէր Պուրսօյի կողմանէ 1873ին հնարուած է

EAU de ZENOBIE

ԶԷՆՈԲԻԱՅԻ ՋՈՒՐԸ

որ մազերուն իրենց նախկին գոյնը տալու համար եղական ջուր մ'է և քիչ օրուան մէջ արդիւնքը կըտեսնուի՝ Գործածութիւնը խիստ դիւրին է: Այս հեղուկը ներկ չէ, այլ ընտիր դեղախառն ջուր մը, որ մազերը զօրացունելով թափիլը կարգիլէ և իրենց նախկին գոյնը կուտայ:

*

ԼԱՀՕՌԻ ՓՈՒՏՐԱՆ

փակչող, կակուղ և փայլուն է: Լահօռի ***ին մէջ կը բովանդակին թէ բրինձի փոշին և թէ մինչև հիմա գործածուած փոշիներուն (փուտրա) ընտիր յատկութիւնները: Այս փոշին եթէ միշտ գործածուի, մորթին գեղեցկութիւն և փայլունութիւն մըկուտայ՝ և կըպահպանէ զայն: Այս փոշին քսուելէ վերջ պէտք է որ բարակ լաթով կամկակուղ վրձինով մը սրբուի:

*

ՏՈՔԹՈՐ ՌԻՇԱՐԻՆ ՆԻՐԿԸ

խիստ կատարեալ և ընտիր ներկ մ'է: Գործածելէ առաջ մազերը լուալու առանց պէտք կենալու՝ մազ և մօրուք կըներկէ և մորթին վրայ ամենևին բիծ չըձգեր:

Ընդհանուր գործակալն է ի Պօրտօ Հիւկիւրի փողոց 3 թիւ, 1807ին հիմնեալ՝ ընկերութիւնն՝

ԱՍԷԿԷՆ

*

Բոլոր ասոնք կը ծախուին Իզմիրի ընտիր համեղէններ ծախողներուն, դեղարաններուն, դեղագործներուն եայլն քով:

Ասիական տաճկաստանի համար ընդհանուր գործակալն է

ԺԱԳ Ժ. ՖԻԼԻՓՈՒՋԻ

Իզմիր; Ֆրանկաց թաղ Ռիւկլի Ֆէրխանէն:

ՎԻԷՆՆԱՅԻ ԿԵՆԱՑ ԵՒ ՀԱՆԳՍՏԵԱՆ ԹՈՇԱԿԻ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.

Compagnie d'Assurance Viennoise—Vie et Rentes Viagères-

Վիէննայի Կենաց և Հանգստեան Թոշակի Ապահովութեան Ընկերութիւնը խիստ չահաւոր և դիւրամատչելի պայմաններով ապահովութիւններ կ'ընդունի ամեն կարգի և հասակի անձանց.

Ա. Ուղղակի մահուան դէմ ապահովութիւն:

Բ. Որոշեալ ժամանակէ մը վերջը վճարելի ապահովութիւն:

Գ. Փոքրիկ տղայոց և աղջկանց դրամագլուխ և օժիտ ապահով

Ընկերութիւնը իր մօտ ապահովեալ անձինքը կ'ընդունի իր շահուն իբր ընկեր, և միշտ 3 տարին անգամ մը ապահովեալին վճարելի մէկ տարուան տուրքին վրայ միշտ $^{0}/_{0}$ 40 բաժանելի շահ մը երաշխաւորելով:

Ընկերութեանս գլխաւոր և լիազօր Գործակատարները, ի Պոլիս, Տեարք Լըպէ է Ֆիգ Վիկթօռի դրամատունն է

Զմիւռնիոյ Գործակատար Մ. Օսկար Միրզան Լօքալ Եւրօպ Էվանժելիք Nº 27:

Եւ որովհետև այս Ընկերութեան մասնաւոր և չահաւոր պայմանները չատ ճիւղերու կը բաժնուի, առ այժմ պէտք է դիմել առ Մ. Նազարէթ Նազըճեան, Վերատեսուչ Թուրքիոյ, որ յատկապէս պաշտօնով եկած է հոս քիչ մը ժամանակի համար, որպէս զի լիովին պէտք եղածը տեղեկութիւնք գոհացուցիչ կերպիւ լինին:

Գ. Ն. ԼԷՎԷՆՏՈՊՈՒԼՈՑ

ԶՄԻՒՌՆԻԱ

Ֆրանկաց թաղ, Ն. Ալիեօթիի ֆէրխանէն

(Բափուչիններու եկեղեցիին դէմ)

Այս վաճառատան մէջ կը ծախուին, թէ մեծ և թէ փոքր քանակութեամբ կոճակներ, երիզներ, ժապաւէններ, զարդեր, ասեղնագործութիւններ, բուրդ, ասեղ, թաշկինակներ, չապիկներ, վըզնոցներ, փողկապներ, գուլպաներ, տղու գլխարկներ, ծաղիկներ, փետուրներ, հովանոցներ, հասեղէններ, մանկանց խաղալիկներ, մոմազօծ կտաւներ (մուշէմմա), պատառաքաղ և դանակ, հարմոնիկոն (արմօնիք), կիթառ, քնար, սրինգ, օչնօ…, եայլն եայլն:

Արծաթ մետաղէ 33 զուրուշի հաշուով կ'առնուի:

CHEMIN DE FER D'AIDIN

ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՅՑ, ՍԿՍԵԱԼ 17/29 ՅՈՒՆԻՍ 1884

ՊՈՒՃԱ

ՀԱՄԱՐԱԿ ՕՐԵՐ

Ժամ 6,40.—9.—կ. Ա. 12,15.—*5,15.—*7,20կ. ե. Իզմիրէն
» 6,30.—7,30.—8,25.—9,40. —կ.Ա. 2,30—*6,30—*8.—կ.ե. Պուճ.
Ամեն չորեքշաբթի երթալ 2,30—կ. ե. Վերադարձ 3,45.—կ.ե.

ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԵՐ

Ժամ 6,40.—9.—10,45.—կ.Ա —2,30—4.15—6—կ ե. Իզմիրէն
» 7,30.—8,25.—9,40.—12.—կ. Ա. 3,45.—4.30—7,30.—կ.ե.Պուճ.

ՍԷՎՏԻ ՔԷՕՅ

ՀԱՄԱՐԱԿ ՕՐԵՐ

Ժամ 6,40.—9.—կ. Ա. | *5,15.— կ. ե. Իզմիրէն
» 8.— 9,50.—կ. Ա. | *6,15.— կ. ե. Սէվտիքէօյէն
Ամեն Չորեքշաբթի Երթալ 2,30— կ. ե. Դարձ 3.30 կ. ե.

ՀԱՆԱՊԱԶՕՐ—	Սէրտաքէօյի համար	8.—	կ. Ա.
»	Նազէլլիի »	8.—10,10.—	» »
»	Այասուլուքի »	6,40.—8.—10,10.—	» »
»	Թիրէի »	8.—10,10.—12.—	» »

SMYRNA AND CASSABA RAILWAY

ԳԼԽԱՒՈՐ ԳԻԾ

Սկսեալ 22 Սեպտեմբեր 1884

ԿԱՌՈՒՂԻՆ ԿԸ ՄԵԿՆԻ

ԻԶՄԻՐԷՆ ԱԼԱՇԷՀԻՐ

Կը մեկնի Իզմիրէն	կ. Ա. 9 30.		կ. ե. 1 50.
Կը հասնի Մէնէմէն	» 10 39.		» 2 59.
» Մագնիսա	» 11 55.		» 4 14.
Կը մեկնի Մագնիսայէն Գասապա	» 12 7.		
» Սալէհլի	կ. ե. » 2 23.		
» Ալաշէհիր	» 3 41.		

SMYRNA AND CASSABA RAILWAY

BOURNABAT

ԻԶՄԻՐԷՆ ՊՈՒՐՆԱՊԱՏ

Սկսեալ 22 Սեպտ. 1884

ՀԱՄԱՐԱԿ ՕՐԵՐ

Կէս օրէն առաջ ժամ	Կէս օրէն ետեւ ժամ
7. 8. 9. 12.	3. 15. 4. 30. 5 45. 6 45.

ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԵՐ

Կէս օրէն առաջ ժամ	Կէս օրէն ետեւ ժամ
8. 9. 15 10. 30 12.	2. 20 3. 10 4. 5. 15 6. 30

ՊՈՒՐՆԱՊԱՏԷՆ ԻԶՄԻՐ

ՀԱՄԱՐԱԿ ՕՐԵՐ

Կէս օրէն առաջ ժամ	Կէս օրէն ետեւ ժամ
7. 30 8. 30 9. 35	1. 30 3. 45 5. 15 6. 15 7. 15

ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԵՐ

Կէս օրէն առաջ ժամ	Կէս օրէն ետեւ ժամ
8. 30 9. 45 11.	12. 20 2. 40 3. 30 4. 45 6. 7.

ԱՐՇԱԼՈՅՍԻ ՏՊԱՐԱՆ, Ի ՍԷՎԼԻ ԽԱՆ ՎԵՐՆԱՏՈՒՆ ԹԻՒ 17